Dardoqqaz kəndinin cəsur oğlu

Doğma ana həsrəti ilə yaşamış şəhid - Mahmud

...Vətən məhəbbəti ən ülvü hissdir. Vətən bizim varlığımız, qürurumuzdur. Şair demişkən: "Vətəni sevməyən insan olmaz, olsa da, ol şəxs də vicdan olmaz..." Amma onun uğrunda canını qurban verən qəhrəmanlar ölümsüzlüyə qovuşurlar. Bir daha Azərbaycanımızın bütün diyarlarından; kəndlərindən, qəsəbələrindən, şəhərlərindən, rayon mərkəzlərindən olan, vicdanlı, qeyrətli, cəsur, sadə, lakin cəngavər, qorxu bilməz əsgərlərimiz İkinci Vətən Savaşında - Odlar yurdumuzu qəlbən sevdiklərini sübut etdilər. Ana Vətənimizdə yaşayan, biri-biriləri ilə möhkəm münasibətdə olan müxtəlif Talış, Saxur, Avar, Yengiloy, Ləzgi, Tat və digər xalqların vətənpərvər igidləri hətta döyüş meydanında düşmənə bir daha göstərdilər ki, doğma Vətənləri olan Azərbaycanımızı necə qorumağa qadirdirlər. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda ağır döyüşlərdə, mənfur xislətli ermənilərə qarşı gedən mübarizədə şücaət göstərən, xainlərə aman verməyən bu millətlərin igidləri arasında yüzlərlə şəhid, yüzlərlə qazi də oldu. Azərbaycan xalqı yenilməz, mübariz olduğunu şəhidlik zirvəsinə ucalan bütün övladlarının qəhrəmanlığı ilə bir daha təsdiqlədilər.

Bu igidlər

eyni zamanda xalqda ruh yüksəkliyini qaldırdı, daha sıx birləşməyi, bütöv olmağı tövsiv etdi. Azərbaycanımızın ən ünlü rəmzi olan üçrəngli bayrağı lap uşaqdan böyüyə kimi sevdirdi, lap yaxından tanıtdırdılar. Yeri gəlmişkən, Vətən oğullarımızın, şəhidlərimizin, qazilərimizin, digər hərbiçilərimizin, itkinlərimizin qanı hesabına azad olunmuş Qarabağ bölgələrində tariximizin köklərinin simvolu, olan bayrağımızı böyük fəxarətlə sancdılar.

Bildirdiyimiz kimi bu Qarabağ Savaşında Zaqatalanın bütün kəndlərindən olduğu kimi Göyəm kənd icra nümayəndəliyinin Dardoqqaz kəndindən də onlarla avar el oğullarımız iştirak edib, şəhid və qazi oldular. Onlar əsil igidlər kimi, ağır döyüşlərdə cəbhənin qaynar nöqtələrində iştirak edərək gələcək nəsillərə nümunə oldular.

Məhz, Sumaylı kənd tam orta məktəbinin pedaqoji kollektivini Vətən Savaşı başlayan gündən məktəblilərə vətənpərvərlik ruhunda müharibədə gənc hərbiçilərimizin göstərikləri şücaətdən qorxu bilmədən torpaqlarımızın azğın düşməndən təmizlənməsini, bu məqamlarda xalqın birliyindən, Ali Baş Komandanın əmrindən sonra Şanlı Ordumuzun 30 ilə yaxın müddət ərzində müharibəyə hazırlaşan, düşmənin üstünə necə hücuma keçməsindən onlayın vasitəsi ilə təbliğ ediblər.

Dardoqqaz kəndindəki şəhid ailələri ilə görüşəndən əvvəl Sumaylı kənd məktəbinin direktoru təcrübəli pedaqoq Rəsmiyyə Mustafayeva, tədris işləri üzrə dərs hissə müdiri Xuraman Əhmədova və hərbi rəhbər Qəzənfər Yahudovla söhbət zamanı məlum oldu ki, məktəbdə şəhidlərə həsr edilmiş xüsusi güşə yaradılıb, məktəbin pedaqoji və şagird kollektivi tez-tez Dardoqqaz kəndində olan - Vətən Müharibəsində qəhrəmanlıq göstərərək həlak olan - şəhidləri, böyük təcrübəli zabit mayor Abakar Məhəmməd oğlu Hacıyev və cəsur əsgər şəhidimiz Mahmud Əhməd oğlu Xudaverdiyevin məzarını ehtiramla ziyarət edir və onların ailələri ilə əlaqədə olurlar.

Şəhidlərin keçdiyi ömür yolları və müharibədə göstərdikləri şücaətləri barədə məktəbliləri məlumatlandırılırlar. Əlbəttə ki, bu tədbirlər gələcək nəslin vətənpərvərlik ruhda inkişafında xüsusi rol oynayır. Bu günlər Göyəm, Dardoqqaz, Sumaylı və Çökək - bütün Zaqatalanın böyüklü, kiçikli sakinləri bu Vətən fədailəri fəxr edirlər, onları örnək sayırlar...

O, mənə doğma balam kimi idi...

...Ananın gözlərindən yaş yağış kimi süzülürdü. Gilə-gilə axan yaşı silə-silə bir igidin uşaq yaşlarından başlanan keçməkeşli həyat hekayəsini danışdıqca, biz və ətrafdakılar üzüntülü, təsir edici bu söhbətə çox-çox həyəcanla qulaq asırdıq. Bu hekayəni dinlədikcə bu iradəli, cəsarətli, əsil analıq duyğulara malik qadına "əhsən", "min alqış", "halal olsun" deyə pıçıldayırdım. Yanımda oturan övladın doğma atası xəyallara dalaraq, çox fikirli, qüssəli görünürdü...

..."Bu ailənin yükünü üzərimə götürəndə Mahmud 2 yaş yarımlıq, çox zəif, cılız uşaq idi. Doğma anasını erkən itirdiyindən ana südündən yarımçıq qalmışdı. Tez-tez ağlayır, anasını axtarırdı. Uşağın nələr keçirdiyini çox yaxşı başa düşürdüm. İlk günlərdən bu körpəyə, ondan yaşca böyük qardaşlarına əsil analıq etməyə başladım. Bir müddət keçmiş bu zavallı körpə mənə sığınmağa başladı, onu öz doğma balam kimi əzizlədikcə o, mənim qucağıma sığınmağa başladı. Körpə quş balası kimi dirçəlib, ayaq açdı və ona qayğı göstərdikcə məni doğma anası kimi əzizləməyə, istəməyə başladı. Mənə sıx bağlandı, yuxudan ayılan kimi məni axtarmağa başladı. Çünki, onlara mən ögeylik hiss etdirmədim. Atası Əhmədlə birlikdə onları, ələlxüsusda Mahmudu böyütmək üçün çox əziyyətlərə, çətinliklərə qatlaşdıq.

Çəkdiyimiz zəhmət hədər olmadı...

Sonradan dünyaya gətirdiyim qardaş və bacı ilə də doğmalaşdılar... Mahmudun uşaqlığı yadıma düşəndə bilirsiz canımdan necə sızıltılar keçir. Böyüdü, yeniyetmə gənc oldu, hərbi xidmət yaşına çatdı. Sevindik, fərəhləndik... Lakin!..."

Nailə ana bir anlıq susdu, selləmə göz yaşlarını saxlaya bilmədi, qəhər yenə onu boğdu. Ama, çox çətinliklə olsa da "Axı, mən onu hərbiyə yola salandan onun yolunu səbirsizliklə gözləyirdim. Mən, oğul dağını, belə sağalmaz yaranı heç bir anaya arzulamıram... Mahmudun vaxtsız ölüm xəbərinin məlhəmini mən tapa bilməyəcəyəm, bütöv dünyanı dolaşsam da" dedi - Ana. Atası Əhməd kişi: "Ona halal olsun mənim kiçik yaşlarından anasız qalan övladlarıma əsil analıq etdi. Mahmudu daha çox istəyirdi..." Əlavə etdi.... Atanın gözləri yaşardı, ancaq özünü itirmədi...

...Yəqin ki, söhbətin - Ana Vətənimizin fədailərindən biri, ömrünün lap gənc yaşlarında o, uca zirvəni - şəhidlik zirvəsini fəth edənlərdən biri haqqında getdiyini hiss etdiniz...

Həyatdan tam doymamış, doğmmaları ilə doyunca yaşamamış, dostları ilə yetərincə zarafatlaşmamış, qəlbində gəzdirdiyi sevgini o, qıza bildirməmiş - şəhid oldu - Mahmud balamız...

Zaqatala rayonu, Göyəm İcra Nümayəndəliyinin Dardoqqaz kəndində 19 iyul 2001 -ci il tarixdə dünyaya göz açan Mahmud Əhməd oğlu Xudaverdiyev torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərin birində qəhrəmanlıqla həlak oldu. Ömrünün 19 yaşında milyonların qəlbində, həmişə parıldayan bir ulduz yandırdı, bizim igidimiz - Mahmud. Vətən Savaşında xain, faşist, qan içən - erməni dığalarının qənimlərindən biri Ali Baş Komandanın əmrindən sonra ilk gündən xüsusi əhəmiyyətli mövqelərimizdə döyüşə başladı - Mahmud Xudaverdiyev.

O, düşməninin ardıcıl hücumlarının dəf edilməsində döyüşçü yoldaşlarına sipər oldu, cəsurluq etdi, ancaq irəli getdi...

Mahmudun atası söhbətin davamında bildirdi ki, onun birinci həyat yoldaşı 2004 -cü ildə gənc yaşlarında dünyasını dəyişib. Onun birinci evlilikdən 3, ikinci evlilikdən 2 övladı vardı. 4 oğlan, 1 qız. Əhməd kişi həyat yoldaşı Nailə İslam qızı Qurbanova ilə birlikdə övladlarını çox çətinliklərlə olsa da, psixoloji sarsıntılar keçirsələrdə çox tərbiyəli və sağlam, işgüzar mühütdə böyüdüb... Bu ailənin böyük övladı Elmirdir. O, ailəlidir, hal-hazırda Zaqatala rayon Yaşıllaşdırma İdarəsində çalışır. Xudaverdiyevlər ailəsinin ikinci oğlu Eldənizdir. Mahaçqala şəhərində tikintidə çalışır. Bu sadə, zəhmətsevər ailənin hələ də Mahmudun yolunu səbirsizliklə gözləyən, gözləri yolda qalan sevimli qardaşı Elxanın 9 və bacısı Nərminin 7 yaşı var. Anası Nailə deyir ki, Mahmudun ailədə çox böyük hörməti var idi, xoş rəftarı, mehribançılığı və səmimiliyi, zəhmətsevərliyi ilə seçilərdi. Əhməd Xudaverdiyev isə söylədi ki, oğlu Mahmud 2018 -ci ildə Sumaylı kənd tam orta məktəbini bitirib. Bir müddət təsərrüfatda çalışan Mahmud 2019 -cu ilin iyun ayında həqiqi hərbi xidmətə gedib. Əvvəlcə, Tərtər rayonunun Əlibəyli kəndində Müdafiə Nazirliyinin "N" saylı hərbi hissəsində xidmətə başlayıb. Həmin vaxt cəbhənin ən təhlükəli düşmənlərimizin tez-tez atəşə tutduğu mövqelərimizi qoruyan cəsur el oğlumuz, hərbi xidmətini nümunəvi keçirməklə yanaşı, komandirlərinin tapşırıqlarını layiqincə yerinə yetirir və keçirilən hərbi təlimlərdə seçilərdi. Bu zamanlar, yəni 2016 -cı ilin aprel döyüşlərindən sonra xain qonşular ardıcıl təxribatlar törədirdilər. Düşmənin işğal etdiyi ərazilərdən müharibə qoxusu da gəlirdi. Əhməd Xudaverdiyev deyir ki, hərbi and içmədən sonra oğlu Mahmud düşmənin daim hədəfə tutduğu "Ballı qaya"dakı postlarda hərbi xidmətini davam etdirib.

Tərtər-Goranboy rayonlarının,

Fərruz-Murovdağ dağ silsiləsində yürləşən yüksək əhəmiyyətli bu mövqe son döyüşlərdəki mənfur düşmənin "göz dağı" olub. Məhz, Milli Ordumuzun hərbiçiləri bu mövqeləri qorumaq və ətraf ərazilərimizi düşməndən təmizləmək üçün erməni hərbiçilərlə daima ölüm-dirim mübarizə aparıblar.

Cəsur oğlumuzun anası Nailə xanım qeyd etdi ki, hərbi and içmə mərasimin günü, 14 avqust 2019 -cu il tarixində ailə üzvüləri ilə birlikdə Mahmudla görüşüblər. "Bilirsiniz, həmin gün o, bizim gəlişimizə necə sevinmişdi, elə bil ona dünyaları bağışlamışdılar. Oğlumuzla hərbi hissədə görüşümüz Mahmuda ruh yüksəkliyi verməklə yanaşı, həmin görüşümüz həyatımızda xoş xatirələrə çevrildi. Daha sonra ailə üzvəri və yaxınları, əziz balamızla 4 dəfə görüşüblər. Nə yaxşı ki, biz onu gözü yolda qoymadıq. Amma Mahmud balamız bizi gözü yolda qoydu, hər birimizə xoş xatirələrlə yanaşı, acı xatirələr yaşatdı... göz yaşlarını bəxş etdi - deyə şəhid anası əlavə etdi.

Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda

canından keçmiş Vətən övladlarına dərin ehtiramın nəticə etibarı isə Azərbaycan cəmiyyətində vətənpərvərlik ruhunun daha da güclənməsinə yol açdı. Ona görədir ki, böyük əksəriyyəti atəşkəs dövründə doğulub-böyüyən, 90 -cı illərin əvvəllərində baş verənlərin şahidi olmayan və 44 günlük müharibədə Qələbəmizi təmin edən gənc nəsil yüksə vətənpərvərlik hisslərinə malikdir. Bu hissləri isə ən çox, sadə, zəhmətkeş, çətinliklə üzləşən, ailədə nümunəvi tərbiyə almış, haram çörək yeməyən gənclərə aid etmək olar. Bu günlər adı qəhrəmanlar sırasında çəkilən Mahmud Əhməd oğlu Xudaverdiyev kimi...

Mahmud Xudaverdiyev hərbi ximdəti dövründə hərbi təlimlərdə fəal iştirak etmiş, hərbi texnikaya mükəmməl yiyələmiş, hərbi taktikanı, fəndləri hərbi qaydalaya uyğun öyrənmişdi. Atası söhbət zamanı bildirdi ki, "Mahmud tez-tez telefon əlaqəsi saxlayır, hərbi xidmətinin yaxşı getdiyini bildirərdi. Onun sonuncu zəngi 13 oktyabr 2020 -ci il tarixdə olub, dedi ki, "ata siz narahat olmayın, mən Vətənimizin keşiyindəyəm, borcum torpaqlarımızı faşist ermənilərdən azad etmək, onları doğma yurdlarımızdan qovub çıxartmaqdır, çünki bu bizim həm də vətəndaşlıq borcumuzdur, narahat olmayın, tezliklə görüşəcəyik, Qələbə sədası ilə..."-dedi oğlum. Halbu ki, cəbhədə həmin vaxt qızğın döyüşlər gedir, oğlum Tərtər - Goranboy - Xocavənd- Hadrut istiqamətində döyüşürdü, xain düşmənə qarşı" deyən şəhid atası vurğuladı ki, Mahmudun son döyüşü 14 oktyabr 2020 -ci il tarixində olub.

Mahmud Xudaverdiyev Suqovuşanın azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə... Əks hücum zamanı düşmən tərəfindən atıldığı mərmi qəlpələrindən ağır yaralanıb. Döyüş meydanında çoxlu qan itirməsi nəticəsində həlak olub. Qəhrəman, qorxmaz - Zaqatalanın fədakar oğlu müharibə başlayan gündən ön cəbhədə təcrübəli atıcı kimi döyüşlərə başlayıb. O, döyüş meydanında düşmənin çoxlu sayda canlı qüvvəsini, texnikasını məhv etmişdi. Mahmud gənc olmasına baxmyaraq Vətənimizin azadlığı uğrunda, azğın düşmənə qarşı, mərdi-mərdanə vuruşaraq hünərvər kimi şəhadətə qovuşub. Doğma anasını körpəlikdən itirmiş, onun həsrəti ilə yaşamış, halal çörəklə böyümüş, tərbiyə almış - ailənin ən sevimli övladı olmuş - Mahmud - Azərbaycanı yeni şanlı səhifəsinə qəhrəman tək ad qoydu. Zəfər qazanılmasında xüsusi xidmətləri, cəsur döyüşçü kimi azadlığı uğrunda həlak olan tarixi yurdların əzəli qəhrəmanı oldu... Dünyaya göz açdığı Zaqatala rayonunun Dardoqqaz kəndinə, and içdiyi üç rəngli bayrağımıza bükülü olsa da üzü ağ qayıtdı. Elin çiyinlərində 16 oktyabr 2020 -ci il tarixində çox möhtəşəmliklə son mənzilə yola salındı...

Bizimlə söhbət zamanı hönkür-hönkür ağlayan, Mahmuda əsil ana qayğısı göstərmiş Nailə xanım, atası - Əhməd, qardaşları və bacısı Nərmin, ou sevənlər şəhid el oğlumuzla fəxr edirlər, edəcəklər də... Çünki, o, hamımızın uğrunda əbədiyyətə qovuşdu... Ruhun şad olsun - Mahmud!

Şəhid - Mahmud Əhməd oğlu Xudaverdiyev Prezidentin sərəncamı ilə (ölümündən sonra) "Vətən uğrunda medal"ı ilə təltif olunub.

Elman Maliyev
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü